

R. P. Thomæ Tamburini È Societate Jesu Opera Omnia

Tamburini, Tommaso

Lugduni, 1689

2. Indirecta sui occisio.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-78172](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-78172)

est damnatus, ut fame pereat; collum ad ictum securis extendit: quia ad hæc facienda saltem implicite, ut dictum est, regulariter præcipitur. Contra venenum ex se, vel ante tempus, quo propinatur, assumere; sese propria manu vulnerare; venam sibi aperire regulariter nequit: quia regulariter hæc non præcipiuntur, & ex alia parte, sunt actiones per se mortem afferentes; Laqueum collo sibi circumligare ideo permittitur, quia est actio satis remota ad mortem: idemque decernitur de similibus.

§. II. Indirecta sui occisio.

1. **T**unc se quis indirecte dicitur occidere, cum aliquid ponit vel omittit, quo posito, vel omisso, mors aliunde consequitur, v. g. Tabulam in naufragio tradis amico, vel occupantem relinquis; quo fit, ut ab undis ipse absorbeatur, & pereat. Certum autem est, aliquando licere hanc indirectam mortem sibi causare: Sed difficile est decernere, quandonam id liceat, cuiusque rationem afferre.

2. Sit ergo hæc Regula: Quoties adest causa iusta certo gravis, aliquid agendi, vel omittendi, quamvis ex illo per accidens sequatur mors; si tamen ego eam mortem non intendam, sed intendam duntaxat finem bonum: toties licet me gero, esse, mors mihi, imò & alteri consequatur. Quoties verò eiusmodi iusta causa non adest, vel mors per se sequitur, toties me gero illicite. Ratio Regulæ, atque adeò doctrinæ est quia non semper obligamur ad cavenda ea, quæ per accidens eveniunt; & ex alia parte; causa iusta nos vrgeret potest ad aliquid faciendum, vel omittendum, quamvis ad illud per accidens malum aliquod consequatur.

3. Video Regulam, sed quæ mihi non omnino satisfaciatur: adhuc enim inquiri, quandonam ita esse, vel non esse diiudicem? Cum autem id non possit alio modo decerni, quam per prudentem virum, omnibus circumpectis; præsertim gravitate causæ, & cōiunctione vicinæ, vel remotæ actionis, vel omissionis cum morte; ideo alia maior explicatio addi non potest, nisi aliquorum casuum peculiarium mentio, in quibus Doctores hanc indirectam cooperationem ad propriam mortem agnoscunt, & tamen eam concedunt: nam ex illis difficile negotium non erit similia decernere, Lege Val. tom. 3. d. 5. q. 8. p. 2. ad. 4. Lessi. lib. 2. c. 9. dub. 6. aliosque mox citandos.

4. Primò igitur, potest quis ad oppidum iuste eventum inicere ignem in pulverem tormentarium: potest stationem non delectere: potest scalas ad mœnia oppidi admotas primus ascendere & c. quamvis prævideat se sic esse interimendum: quo pacto Eleazarus sub Elephantis oppressus fuit cum laude, & Samson sub tecto Philistinorum. Ita Dicastrill. l. max. cit. Ratio est, quia iusta causa boni publici, id est, Victoriæ, has actiones, ex se non malas merito concedit.

5. Secundo, quando quis à Tyranno iniuste mortem damnatus; potest, & quidem probabiliter per aliquos (nam in nostra sententia legatur c. primum §. 1. n. 5.) se alius offerre interficiendum, ut vitam damnato amico servet. Dicunt (iniuste) nam si iuste damnetur, non potest, quia sic Iudicem volentem non nisi iuste reum occidere, induceres ad te occidendum iniuste.

6. Tertiò iuste sapite plactendus, carcerique inclusus, potest ob honestatem Iustitiæ, vel obedientiæ non fugere quamvis ei via pateat ad fugiendum. Et iuste damnatus, ut fame pereat, potest oblatum cibum respicere. Imò malefactoribus licet se Iudici offerre interficiendos. Quod si prædicti iniuste fuerint damnati, nisi aliud motivum addit (ut affuit in sanctis Martyribus motivum fidei, & Religionis) tenentur fugere, & comedere, & c. quia tunc iusta causa non adest vitam prodigendi. An si iuste, si iuste carceri mancipatus, obligetur servare Iuramentum de redeundo in carcerem; diximus lib. 3. cap. 3. §. 4. num. 29.

6. Quarto, pro bono communi potest quis exponere propriam vitam. An verò etiam aliquando teneatur, dixi superius, lib. 5. c. 1. §. 1.

7. Quinto, potest quis invadere, & servare peste infectis, vel simili morbo laborantibus; quamvis tunc suam infectionem; adque & mortem Ita S. v. H. Dicastrill. l. max. cit. num. 337. Sive enim eorum vitam temporalem intendas (quod non esse improbabile, diximus cap. 1. §. 1. num. 5.) sive eorum vitam spirituales; semper ex honestate charitatis operaberis. An tenearis, ibidem diximus. Multo magis vxor cum suo probabili vitæ periculo; assistit cum laude marito peste infecto: Imò laus probabiliter excusatur vxor, & amicus, qui assistit suis infectis peste, solum ad amorem demonstrandum; quamvis eorum opera non sit ægris illis profutura, quia adhuc id honestum, & pium est. Ita Ioan. Sanchez d. 6. num. 7.

8. Sextò, quando quis non potest vitare mortem acerbiorem, nisi se in aliud periculum alterius mortis minus acerbæ immittat, poterit in hoc sese immittere. Ita Lessi. l. 2. c. 9. dub. 6. n. 33. v. g. ad vitandum incendium, vel ferocem Leonem, vel invadentem inimicum, potest se quis proferre in fenestram, quamvis moriturus: tamen enim malum apprehensum ut minus, potest maiori amponi, atque adeò eligi. Hinc Lessius, ibid. n. 32. tenet, milites navales licite ignem inicere in pulverem sulphureum, cōficiendo in mare, ne navis in hostium manus integra deveniat, quando id faciunt, ne acerbiorum mortem apud eos hostes patiantur. Addit, posse etiam id fieri ob finem boni publici; ne scilicet potentiores fiant iniusti hostes ex tam pingui præda. Approbans Dicastrill. 2. de iust. r. 1. q. 10. d. 17. n. 537. idemque num. 539. affirmat de sedentibus Turrim, vel Mœnia, in Belio iusto, etiam si loquantur fore se opprimendos simul cum hostibus. His adde Fag. tom. 1. lib. 5. in Decal. c. 1. n. 14. alibi que apud Dian. p. 6. n. 1. ref. 48. Addo & ego, ne fiant animosiores ex parva victoria.

9. Septimò: Licet corpus macerare ob mortificationem ut morbo diximus §. 1. n. 3.

10. Octavò: Non obligatur quis mutare locum habitationis ad salutem recuperandam: nec uti extraneis, nisi abis, vel medicinis, ut ibid. diximus: nec ducere vxorem propter eandem salutem: nec patiens magnam sitim, teneatur quis potus abstinere, licet aliquod damnum suæ salutis inferri, prævideat. Ita Ioan. Sanchez. l. 3. Dicastrill. l. c. n. 532. citans Victoriam, & Arag Ratio horum est, quia non tenemur, ut ibid. vidimus, cum tanto rigore salutem conservare. Lege Fag. lib. 5. in dec. c. 11. num. 18. & 19. qui te non obligat ad vitandum vino, vel carnibus etiam si Medicus dicat, se viginti cum illis amplius decem annis, quam si vitas a iua, & piscibus. De puella repellente Medicum, ne contrectetur in partibus inhonestis, dixi superius, lib. 5. c. 1. §. 4. n. 25.

11. Nonò: Ad vitanda gravia tormenta potest quis confiteri verum crimen, imò cum æquivocatione falsum sibi imponere; saltem si in damnum aliorum id non redundet: hoc modo, quo pluribus dicemus infra, lib. 5. c. 1. §. 6. num. 6.

12. Denique exercere artem Funambuli, vel venenum sumere, vel vulnerari se sinere, ut ostendat efficaciam sui remedij, quod statim quis adhibeat; inde licita sunt, quia periculum vitæ excusatur per sufficiens remedium moraliter certum. Ita Dicastrill. l. cit. n. 543.

§. III. De Mutilatione sui, ubi de Eunuchis.

1. **S**icut occidere, sic mutilare se nemo licite potest: quia perinde ac vitæ, sic & membrorum corporis nos Domini non sumus. Vnde inferunt rectè DD. mox cit. & communiter, neque ex fine, ut à peccato fugias, posse in membris te ipsum offendere; v. g. oculos eruas, ut feminas tibi ruinæ causas non aspiicias; quia nō corporis membrum, sed animi malitia causa peccati est.

2. Iusta tamen esse causa potest, quæ se quis mutilet, evitatio maioris mali, si hoc ab extrinseco impendat, siue ab intrinseco. Ita Malderus & Mendosa apud Dian. p. 5. n. 4. ref. 32. Quæ ratione, si Tyrannus tibi præcipiat,